

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||

സുഗ്രീവേണ വാനരസേനാസംഗ്രഹായ പുനർഭൂതാൻ പ്രേഷയിതും
ഹനുമത ആജ്ഞാപനം തേഭ്യോ രാജ്യാജ്ഞാമാകർണ്യ സമേഷാം
വാനരാണാം കിഷ്കിന്ധാം പ്രതി പ്രസ്ഥാനം നിവൃത്തൈർഭൂതൈഃ
സഗ്രീവായോപായനാനി സമർപ്യ വാനരാഗമനവൃത്താന്തസ്യ
നിവേദനം

ഏവമുക്തസ്തു സുഗ്രീവോ
ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ |
ഹനുമന്തം സ്ഥിതം പാർശ്വേ
വചനം ചേദമബ്രവിത് || 4.37.1 ||

മഹേന്ദ്രഹിമവദ്വിന്ധ്യ -
കൈലാസശിഖരേഷു ച |
മന്ദരേ പാണ്ഡുശിഖരേ
പഞ്ചശൈലേഷു യേ സ്ഥിതാഃ || 4.37.2 ||

തരുണാദിത്യവർണേഷു
ഭ്രാജമാനേഷു നിത്യശഃ |
പർവതേഷു സമുദ്രാന്തേ
പശ്ചിമന്ധ്രാമു യേ ദിശി || 4.37.3 ||

ആദിത്യഭവനേ ചൈവ
 ഗിരൗ സന്ധ്യാഭ്രസന്നിഭേ |
 പദ്മാചലവനം ഭീമാഃ
 സംശ്രിതാ ഹരിപുംഗവാഃ || 4.37.4 ||

അഞ്ജനാംബുദസങ്കാശാഃ
 കുഞ്ജരേന്ദ്രമഹൗജസഃ |
 അഞ്ജനേ പർവതേ ചൈവ
 യേ വസന്തി പ്ലവംഗമാഃ || 4.37.5 ||

മഹാശൈലഗുഹാവാസാ
 വാനരാഃ കനകപ്രഭാഃ |
 മേരുപാർശ്വഗതാശ്ചൈവ
 യേ ച ധൂമ്രഗിരിം ശ്രിതാഃ || 4.37.6 ||

തരുണാദിത്യവർണാശ്ച
 പർവതേ യേ മഹാരുണേ |
 പിബന്തോ മധു മൈരേയം
 ഭീമവേഗാഃ പ്ലവംഗമാഃ || 4.37.7 ||

വനേഷു ച സുരദ്വേഷു
 സുഗന്ധിഷു മഹത്സു ച |
 താപസാശ്രമരദ്വേഷു
 വനാന്തേഷു സമന്തതഃ || 4.37.8 ||

താംസ്താംസ്ത്വമാനയ ക്ഷിപ്രം
 പൃഥ്വിവ്യാം സർവവാനരാൻ |
 സാമദാനാദിഭിഃ കൽപൈ -
 ര്വാനരൈർവേഗവത്തരൈഃ || 4.37.9 ||

പ്രേഷിതാഃ പ്രഥമം യേ ച
 മയാഽഽജ്ഞാതാ മഹാജവാഃ |
 ത്വരണാർഥം തു ഭൂയസ്ത്വം
 സമ്പ്രേഷയ ഹരീശ്വരാൻ || 4.37.10 ||

യേ പ്രസക്താശ്ച കാമേഷു
 ദീർഘസൂത്രാശ്ച വാനരാഃ |
 ഇഹാനയസ്യ താങ്ശീഘ്രം
 സർവാനേവ കപീശ്വരാൻ || 4.37.11 ||

അഹോദിർഭശദിർഭയേ ച
 നാഗച്ഛന്തി മമാജ്ഞയാ |
 ഹന്തവ്യാന്യേ ദുരാത്മാനോ
 രാജശാസനദുഷകാഃ || 4.37.12 ||

ശതാൻയഥ സഹസ്രാണി
 കോട്യശ്ച മമ ശാസനാത് |
 പ്രയാന്തു കപിസിംഹാനാം
 നിദേശേ മമ യേ സ്ഥിതാഃ || 4.37.13 ||

മേഘപർവതസങ്കാശാ -
 ശ്ചരാദയന്ത ഇവാംബരം |
 ഘോരരൂപാഃ കപിശ്രേഷ്ഠാ
 യാന്തു മച്ഛാസനാദിതഃ || 4.37.14 ||

തേ ഗതിജ്ഞാ ഗതിം ഗത്വാ
 പൃഥിവ്യാം സർവവാനരാഃ |
 ആനയന്തു ഹരീൻ സർവാം -
 സ്ത്വരിതാഃ ശാസനാൻമമ || 4.37.15 ||

തസ്യ വാനരരാജസ്യ
 ശ്രുത്യാ വായുസുതോ വചഃ |
 ദിക്ഷു സർവാസു വിക്രാന്താൻ
 പ്രേഷയാമാസ വാനരാൻ ||4.37.16 ||

തേ പദം വിഷ്ണുവിക്രാന്തം
 പതന്ത്രതിജ്ഞോതിരധ്യാഗഃ |
 പ്രയാതാഃ പ്രഹിതാ രാജ്ഞാ
 ഹരയസ്തു ക്ഷണേന വൈ ||4.37.17 ||

തേ സമുദ്രേഷു ഗിരിഷു
 വനേഷു ച സരസ്സു ച |
 വാനരാ വാനരാൻ സർവാൻ
 രാമഹേതോരചോദയൻ ||4.37.18 ||

മൃത്യുകാലോപമസ്യാജ്ഞാമഃ
 രാജരാജസ്യ വാനരാഃ |
 സുഗ്രീവസ്യായയുഃ ശ്രുത്യാ
 സുഗ്രീവദയശങ്കിതാഃ ||4.37.19 ||

തതസ്സ്യേഞ്ജനസങ്കാശാ
 ഗിരേസ്തസ്മാൻമഹാബലാഃ |
 തിസ്രഃ കോട്യഃ പ്ലവംഗാനാമഃ
 നിർയയുർയത്ര രാഘവഃ ||4.37.20 ||

അസ്മം ഗച്ഛതി യത്രാർക -
 സ്തസ്മിൻ ഗിരിവരേ രതാഃ |
 സന്തപ്തഹേമവർണാഭാ -
 സ്തസ്മാത് കോട്യോ ദശ ച്യുതാഃ ||4.37.21 ||

കൈലാസശിഖരേഭ്യശ്ച
 സിംഹകേശരവർചസാം |
 തതഃ കോടിസഹസ്രാണി
 വാനരാണാം സമാഗമൻ || 4.37.22 ||

ഫലമൂലേന ജീവന്തോ
 ഹിമവന്തമുപാശ്രിതാഃ |
 തേഷാം കോടിസഹസ്രാണാം
 സഹസ്രം സമവർത്ത || 4.37.23 ||

അംഗാരകസമാനാനാം
 ഭീമാനാം ഭീമകർമണാം |
 വിന്ധ്യാദ് വാനര കോടിനാം
 സഹസ്രാൺയപതൻ ദ്രുതം || 4.37.24 ||

ക്ഷീരോദവേലാനിലയാ -
 സ്തമാലവനവാസിനഃ |
 നാരികേലാശനാശ്ചൈവ
 തേഷാം സംഖ്യാ ന വിദ്യതേ || 4.37.25 ||

വനേഭ്യോ ഗഹ്വരേഭ്യശ്ച
 സരിദ്ഭ്യശ്ച മഹാബലാഃ |
 ആഗച്ഛദ് വാനരീ സേനാ
 പിബന്തീവ ദിവാകരം || 4.37.26 ||

യേ തു ത്യാരയിതും യാതാ
 വാനരാഃ സർവവാനരാൻ |
 തേ വീരാ ഹിമവച്ഛലേ
 ദദ്യൂശുസ്തം മഹാദ്രുമം || 4.37.27 ||

തസ്മിൻ ഗിരിവരേ പുൺയേ
 യജ്ഞോ മാഹേശ്വരഃ പുരാ |
 സർവദേവമനസ്തോഷോ
 ബഭൂവ സുമനോരമഃ ||4.37.28 ||

അന്നനിത്യന്ദജാതാനി
 മുലാനി ച ഫലാനി ച |
 അമൃതസ്യാദുകൽപാനി
 ദദ്യൂശുസ്തത്ര വാനരാഃ ||4.37.29 ||

തദന്നസംഭവം ദിവ്യം
 ഫലമൂലം മനോഹരം |
 യഃ കശ്ചിത് സകൃദശ്നാതി
 മാസം ഭവതി തർപിതഃ ||4.37.30 ||

താനി മുലാനി ദിവ്യാനി
 ഫലാനി ച ഫലാശനാഃ |
 ഔഷധാനി ച ദിവ്യാനി
 ജഗൃഹൂർഹരിപുംഗവാഃ ||4.37.31 ||

തസ്മാച്ച യജ്ഞായതനാത്
 പുഷ്പാണി സുരഭീണി ച |
 ആനിൻയൂർവാനരാ ഗത്യാ
 സുഗ്രീവപ്രിയകാരണാത് ||4.37.32 ||

തേ തു സർവേ ഹരിവരാഃ
 പൃഥിവ്യാം സർവവാനരാൻ |
 സഞ്ചോദയിത്യാ ത്വരിതം
 യുമാനാം ജഗ്മുരഗ്രതഃ ||4.37.33 ||

തേ തു തേന മുഹൂർത്തേന
 കപയഃ ശീഘ്രചാരിണഃ |
 കിഷ്കിന്ധാം ത്വരയാ പ്രാപ്താഃ
 സുഗ്രീവോ യത്ര വാനരഃ ||4.37.34 ||

തേ ഗൃഹീത്യൗഷധീഃ സർവാഃ
 ഫലമൂലം ച വാനരാഃ |
 തം പ്രതിഗ്രാഹയാമാസു -
 ര്വചനം ചേദമബ്രുവൻ ||4.37.35 ||

സർവേ പരിസൃതാഃ ശൈലാഃ
 സരിതശ്ച വനാനി ച |
 പൃഥിവ്യാം വാനരാഃ സർവേ
 ശാസനാദുപയാന്തി തേ ||4.37.36 ||

ഏവം ശ്രുത്വാ തതോ ഹൃഷ്ടഃ
 സുഗ്രീവഃ പ്ലവഗാധിപഃ |
 പ്രതിജഗ്രാഹ ച പ്രീത -
 സ്തേഷാം സർവമുപായനം ||4.37.37 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||